

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: **C. G. DISSESCU**

PRIM-REDACTOR: **V. ATHANASOVICI**

Redactori: **PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU**
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: **STRADA PARIS, 20**

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

S U M A R

Despre privilegiul proprietarului asupra mobilelor aduse de chiriași sau arendași, art. 1730 c. civ., de d-l Dan M. Corbescu, avocat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: I. D. Rovnostof cu Radca Th. Petescu.*
— *Secțiunea I: N. T. Popp cu Iosif Igiroșanu.*

Curtea de apel din București, secțiunea I: I. Tanoviceanu cu Societatea cooperativă «Mercur».

Tribunalul județului Romanați, secția I: Pavel D. Dicu cu Leanea N. Preda.

JURISPRUDENȚA STRAINA — *Justiția de pace din Paris.*
— *Observațiune de S. R.*

Despre privilegiul proprietarului asupra mobilelor aduse de chiriași sau arendași (Art. 1730 c. civ.)

Tribunalul Tutova, în audiența dela 16 Octombrie 1913, a avut a se pronunța asupra unei spețe care reînvie o chestiune atât de controversată, încât în Franța s'a simțit nevoia unei intervențiuni legislative pentru curmarea discuțiunei.

Erea vorba de acțiunea în revendicare exercitată pe baza art. 1730 c. civ., de peoprietarul unei moșii, împotriva unui terț cumpărător căruia arendașul moșiei îi vânduse recolta.

Tribunalul constatând în fapt că vânzarea nu a fost reală ci simulată și prin urmare cumpărătorul de rea credință, admite acțiunea proprietarului (V. *Dreptul* No. 34 din 11 Mai 1914).

In fapt, soluțiunea dată litigiului este juridică și

echitabilă; pentru a ajunge la ea, însă, tribunalul își pune două chestiuni:

Se întreabă mai întâi tribunalul, dacă acțiunea în revendicare recunoscută de art. 1730 proprietarului-locator de imobile se poate exercita și asupra fructelor sau recoltei unei moșii.

Apoi, dacă faptul că recolta unei moșii fiind prin natura ei destinată a fi vândută, această circumstanță nu implică din partea proprietarului-locator consimțământul tacit la vânzarea recoltei, astfel încât, el ne mai fiind în condițiunile prevăzute de art. 1730, acțiunea în revendicare să poată fi respinsă de terțul cumpărător de bună credință

Răspunsul la prima chestiune este neîndoelnic pentru noi, și nu vom mai relua aci argumentele excelente pe care tribunalul Tutova le trage din însăși construcțiunea gramaticală a textului art. 1730, pentru a decide că acest text conferă proprietarului acțiunea în revendicare și asupra recoltei, legiuitorul întrebuintând cuvântul de „mobile” în înțelesul general al cuvântului.

De altminteri, art. 1730 nu poate avea alt înțeles decât acel al corespondentului lui din codul civil francez, art. 2102; iar acesta întrebuintând expresiunea generală de „mobilier”, se aplică la orice fel de lucruri mobile, prin urmare și la recolte. (V. art. 2102 și 535 C. Napol.; Paul Pont., Code Nap., vol. X, p. 95).

Asupra celei de a doua chestiuni, tribunalul Tutova este de părere că, deși acțiunea în revendicare

prevăzută de art. 1730 se aplică și la recoltă, însă, aceasta fiind prin natura ei destinată a fi vândută, proprietarul trebuie să fie presupus a fi consimțit tacit la vânzarea ei; așa încât spre deosebire de celelalte mobile, recolta nu va putea fi revendicată decât atât timp cât se află în posesia arendașului deși dusă în alt loc decât pe moșie, nu va putea însă niciodată fi revendicată împotriva unui terț cumpărător de bună credință (Laurent, vol. 29, pag. 446; Baudry, I, pag. 383; Aubry et Rau, vol. 3, pag. 148, § 261).

La această argumentare ar fi ușor de răspuns că, pedeoparte, nimic în art. 1730 nu autoriză o asemenea distincțiune, a cărei admitere, pe de altă parte, ar face ilusorie protecțiunea proprietarului întrucât privește recolta, de oarece deplasarea recoltei de pe moșie va coincide în majoritatea cazurilor cu o vânzare și cu depunerea mărfii pe numele terțului cumpărător.

Nu se poate admite ca acesta să fi fost scopul legiuitorului când prin art. 1730 a recunoscut proprietarului un privilegiu asupra recoltei.

Decât, dificultatea ar renaște mai mare, căci chestiunea se poate pune sub o altă formă și dintr'un punct de vedere mult mai larg, și, astfel pusă, ea a dat naștere la o controversă curmată ce e drept în Franța la 1892, dar încă posibilă la noi.

E vorba de a se ști dacă privilegiul conferit de art. 1730 proprietarului-locator, dă acestuia o acțiune în revendicare alta decât aceea pe care legiuitorul o acordă proprietarului unui lucru mobil prin art. 1909 și 1910.

În adevăr, art. 1910 prevede că, dacă posesorul lucrului furat sau pierdut l-a cumpărat la un bălcu sau târg, sau dela un neguțător care vinde asemenea lucruri, proprietarul original nu poate să ia lucrul înapoi decât întorcând posesorului prețul plătit de acesta.

Dacă art. 1730, nu ar conferi proprietarului-gagist un alt drept decât acel pe care-l conferă art. 1910 proprietarului unui lucru mobil, apoi, având în vedere că recolta unei moșii este din natura ei destinată a fi vândută de către cultivator, cumpărătorul ar putea invoca art. 1910, ar putea susține că a cumpărat recolta «dela un neguțător care vinde asemenea lucruri», și ar respinge astfel acțiunea în revendicare

a proprietarului moșiei până ce acesta nu i-ar fi restituit prețul.

Pentru noi nu face nici o îndoială că art. 1730 conferă proprietarului-locator o acțiune distinctă de cea conferită prin art. 1910 proprietarului unui lucru mobil.

În susținerea acestei opinii nu putem găsi argumente mai bune decât acele invocate de Curtea de casațiune franceză prin decizia din 30 Octombrie 1888 (S. 89. 1. 321).

În adevăr, art. 1730 (2102 c. civ. fr.), este formal și conceput în termenii cei mai largi: cauzele acțiunii în revendicare ce el conferă, termenul și mecanismul exercitărei acestei acțiuni, totul este prevăzut cu atâtea amănunte, încât nimic, în lipsa unei indicațiuni formale a legiuitorului, nu ne autoriză să completăm acest text cu acel al art. 1909 și 1910 (2279 și 2280 vechiu c. civ. fr.).

Că acțiunea în revendicare dată proprietarului-locator este distinctă de cea dată proprietarului unui lucru mobil, aceasta rezultă încă din diferența de termene în care aceste două acțiuni pot fi intentate. În ipoteza art. 1909, obligațiunea impusă proprietarului care revendică, de a restitui prețul, se justifică prin faptul că acțiunea lui durează timp de trei ani; cumpărătorul nu poate fi obligat de a refuza — din teama unei revendicări problematice — plata prețului către vânzătorul său un timp atât de îndelungat. În ipoteza art. 1730, din contra, acțiunea în revendicare neputând fi intentată decât în intervalul de 15 sau 40 de zile, cumpărătorul prudent va putea cu ușurință obține dela vânzătorul lui autorizarea de a nu-i plăti prețul decât după scurgerea acestui termen.

În fine, dacă este adevărat că prin art. 1730, legiuitorul a înțeles să confere proprietarului-locator un privilegiu, apoi, în lipsa unui text formal, nu se poate admite că în același timp el să fi redus acest privilegiu la o garanție cu totul iluzorie, subordonând dreptul de urmărire la o prealabilă restituire a valorii gagului.

Această interpretare a art. 1730 (2102 c. fr.), este, o repetăm, singura juridică, fiind singura pe care o autoriză stricta interpretare a textelor.

Că acordând o protecțiune desăvârșită proprietarului-locator ea sacrifică poate interesele — foarte

legitime desigur — ale terțului cumpărător, aceasta nu o vom contesta, nici vom contesta că ea ar putea oarecum stânjeni transacțiunile. Acelaș argument pe care când e vorba de recoltă îl trage tribunalul Tutova din destinațiunea naturală a acesteia, pentru a ocroti pe terțul cumpărător de cereale, tot acelaș îl invocau în Franța, cu succes variabil, cumpărătorii de vite prin bălciuri, pentru a respinge acțiunea în revendicare a proprietarului-locator.

Zicem cu succes variabil pentrucă, pe când tribunalele admiteau aceste argumente și interpretau art. 2102 c. civ. fr., ca funcțiune de art. 2279 și 2280, Curțile de apel se pronunțau pentru sistemul de strictă interpretare, sistem pe care-l adoptă și Curtea de casație. (V. decizia sus citată).

Pentru ca sistemul tribunalelor, poate mai echitabil și mai favorabil transacțiunilor, să poată triumfa împotriva sistemului strict juridic al Curților, legiuitorul a trebuit să interviev și să pue în concordanță două texte care până atunci ereau independente.

Legea din 11 Iulie 1892 completează art. 2279 (relativ la revendicarea lucrurilor furate sau perdute) cu un aliniat care se exprimă astfel:

„Locatorul care revendică, în virtutea art. 2102, mobilele deplasate fără consimțământul său și cari au fost cumpărate în aceleași condițiuni (adică într'un bălcu, sau dela un neguțător vânzând lucruri asemenea), trebuie de asemeni să restituie cumpărătorului prețul ce l-au costat. Cu chipul acesta s'a pus, în Franța, capăt controversei.

Codul civil român, reproducând însă în art. 1910, vechiul text al art. 2280 francez nemodificat, nu putem decât să adoptăm jurisprudența Curței de casație franceze anterioară legii din 1892, și să afirmăm în primul rând, că acțiunea în revendicare a proprietarului-locator diferă de aceea a proprietarului de mobile; în al doilea rând, că art. 1730, ne prevăzând și ne autorizând nici o distincțiune, acțiunea în revendicare ce el acordă se va aplică exact în aceleaș condițiuni și cu aceleaș efecte, că ar fi vorba de mobile stricto-sensu, de vite sau de recolte; că, prin urmare, proprietarul moșiei va putea revendica recolta chiar în mâna terțului de bună credință și fără măcar a fi obligat să-i restituie prețul, obligațiune care, de altminteri, dacă i-ar fi impusă, ar șterge privilegiului său orice eficacitate.

Dan M. Corbescu

Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 19 Martie 1914

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

I. D. Rovnostof cu Radca Th. Petrescu

JURĂNĂNT. — ADMISIBILITATE ÎN PRINCIPIU. — REFUZ MOTIVAT LA PRIMA INSTANȚĂ. — DACĂ SE POATE PRESTA ÎN APEL. — ART. 1211 C. CIV.

Din termenii art. 1211 c. civ., rezultă că o parte nu poate fi considerată ca decăzută din pretențiunile sau apărarea sa, decât în cazul unui refuz pur și simplu a jurământului, iar nu și atunci când refuzul e motivat tocmai pe neadmisibilitatea jurământului.

În asemenea împrejurare, refuzul de a jură nu poate fi considerat ca irevocabil și partea poate reveni asupra lui cât timp chestiunea ce primează, a admisibilității în principiu, e primitoare încă de discuție.

No. 187. — Respins recursul făcut de I. D. Rovnostoff contra sentinței No. 246 din 1913, a tribunalului Tulcea în proces cu Radca Th. Petrescu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier C. Sărățeanu.

S'au ascultat: d-l avocat C. Wortman, pentru recurent, în dezvoltarea motivului II de casare, renunțând la celelalte motive; d-l avocat Nițescu, pentru intimat, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului II de casare:

«La prima instanță, în dovedirea acțiunei mele, am deferit jurământ pârâtei Radca Gh. Petrescu și dânsa a refuzat a-l presta, fără absolut nici o explicație sau rezervă, după cum se vede din lucrările aflate la dosar; tribunalul, în majoritate însă, luând susținerea avocatului părții ca o rezervă făcută de parte, face o distincțiune neadmisă de lege și decide că în acest caz s'ar putea să se permită din nou prestarea jurământului, odată neprestat, violând prin aceasta dispozițiunile art. 1208, 1209, 1211, 1213, 1214, 1215, 1711 c. civ., 237 și urm. pr. civ., căci prin refuzul de a presta jurământul s'a tranșat în favoarea mea litigiul printr'o hotărâre, neatacabilă în astă privință».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că recurentul I. D. Rovnostoff, întințând contra intimatei Radca Petrescu acțiune pentru

restituirea unei sume de bani, în dovedirea acțiunii a deferit acesteia jurământ decizoriu pe care intimata nevoind să-l presteze, ca fiind vexator și neconcludent, judecătorul de ocol, judecând în prima instanță, constată că jurământul este concludent, că nu e vexator, iar față de refuzul intimatei de a-l presta, a admis acțiunea recurentului;

Că, intimata făcând apel și repunând din nou chestiunea admisibilității în principiu a jurământului, tribunalul îl găsește admisibil și intimata primind de astădată jurământul pe care îl și prestează, tribunalul pe baza lui a admis apelul și a respins astfel acțiunea recurentului;

Considerând că, este constatat în fapt că înaintea primei instanțe intimata a obiectat în privința jurământului ce i-se deferă că este neconcludent și vexator și deci inadmisibil în principiu și numai pe aceste considerațiuni a refuzat prestarea lui;

Considerând că, prin efectul devolutiv al apelului, partea era în drept să repună în judecată și a celei d'a doua instanțe chestiunea admisibilității în principiu a jurământului, discuțiune ce n'ar mai fi putut avea loc odată ce jurământul ar fi fost prestat;

Considerând că art. 1211 c. civ., nu consideră și nu putea considera pe o parte căzută în pretențiunile sau apărarea sa, decât în cazul unui refuz pur și simplu a jurământului, iar nu și atunci când refuzul e motivat tocmai pe neadmisibilitatea jurământului; că, în asemenea împrejurări, refuzul de a jură nu poate fi considerat ca irevocabil și partea poate reveni asupra lui, cât timp chestiunea ce primează, a admisibilității în principiu, e primitoare încă de discuțiune;

Că dar tribunalul, primind jurământul prestat în fața sa de intimată, nu a violat menționatele texte de lege și motivul fiind nefondat urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

SECȚIUNEA I

Audiența dela 19 Febrarie 1914

Președînța d-lui C. R. Manolescu, președinte

N. T. Popp cu Iosif Igiroșanu

DREPTURI LITIGIOASE. — CESIONARI. — AVOCAȚI. — NULITATE. — ORDINE PUBLICĂ. — ART. 1309 C. CIV.

Nulitatea prevăzută de art. 1309 c. civ., după care avocații sunt opriți de a se face cumpărători de drepturi litigioase, fiind bazată în esența

ei pe un motiv de ordine publică, nu poate fi acoperită prin ratificare și nu poate fi vorba nici de vreo renunțare din partea imprecinatului la acțiunea în nulitate.

No. 109. — Casată, după recursul făcut de N. T. Pop, decizia No. 115 din 1909, a Curții de apel din Craiova secția I, în proces cu Iosif Igiroșanu și altul.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Giuvanu.

S'au ascultat: d-l avocat M. Berlescu, pentru recurent, în dezvoltarea motivului II de casare; d-l avocat Igiroșanu, intimatul, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului II de casare:

«Defunctul Dr. Cristescu chemase în judecată pe moșnenii Socolești pentru a fi obligați să-i lase în tăere pădurea ce o câștigaseră dela Stat, conform cu două angajamente autentificate de judecătoria ocolului Strehăia la No. 74 din 5 Martie 1892, și la No. 104 din 10 Aprilie 1892. Cum moșnenii vând aceiaș pădure lui Bohoreanu și apoi Bohoreanu lui Cornea, dr. Cristescu introduce treptat în cauză pe aceștia cerând anularea actelor de vânzare intervenite între moșneni și Bohoreanu, act autentificat de tribunalul Mehedinți la No. 274 din 1901, și transcris la No. 2119 din 1911 și a actului dintre Bohoreanu și Cornea, autentificat de tribunalul Mehedinți secția I, la No. 3426 din 1902, și transcris la No. 3035 din 1902. Tot dr. Cristescu introduce în cauză în 1902, și pe d-l Iosif Igiroșanu, adevăratul cumpărător al păduri dela moșneni, Bohoreanu și Cornea fiind persoane interpușe pentru a eluda art. 1309 c. civ. Murind dr. Cristescu și eu N. T. Pop, cumpărând drepturile dela moșnenitori în 1905, dau curs procesului cerând anularea ambelor acte de mai sus, față de moșnenii Socolești, Bohoreanu, Cornea și Igiroșanu, intrucât Bohoreanu și Cornea n'au dat nici un ban fiind persoane interpușe, iar față de Igiroșanu intrucât fiind avocat, art. 1309 îl oprește de a cumpăra drepturi litigioase. Din acte și din mărturisirile moșnenilor, a lui Cornea și a lui Igiroșanu, făcute înaintea Curții și reproduse în deciziune, se constată pe deplin că moșnenii n'au primit nici un ban, că Bohoreanu și Cornea sunt persoane interpușe, adevăratul cumpărător fiind avocatul Igiroșanu. Și deci onorata Curte stabilește acestea în fapt și că avocatul Igiroșanu știa că ceea ce cumpără dela moșneni este un drept litigios, deci vânzările nule conform art. art. 1309 c. civ., totuși îmi respinge apelul».

Având în vedere că, din deciziunea supusă recursului, rezultă că doctorul C. Cristescu, reprezentat în urmă prin recurentul N. T. Popp, ca cumpărător de drepturi, a intentat acțiune contra obștei moșnenilor Socolești, spre a i-se recunoaște și respecta dreptul ce numita obște i-a concedat, de a exploata timp de zece ani pădurea, proprietatea obștei, iar în urmă, de oarece obște în timpul procesului vânduse această pădure, recurentul prin diferite cereri

și-a întins acțiunea și asupra celorlalți intimati, cerând a se anula actele de vânzarea aceleiaș păduri, intervenite unul între numita obște și G. Buhoreanu, autorul intimatei Elena căpitan G. Negri, și al doilea între Buhoreanu și intimatul G. Cornea, de oarece aceștia sunt persoane interpuse, iar adevăratul cumpărător ar fi intimatul I. Igiroșanu, avocat, și care în această calitate nu putea față cu dispozițiunile art. 1309 c. civ., să cumpere un drept litigios;

Având în vedere că instanța de apel după ce constată că, în fapt, Igiroșanu fiind avocat, a cumpărat prin persoane interpuse — Buhoreanu și Cornea — pădurea ce face obiectul litigiului dintre recurent și obște, pendinte în circumscripția Curței de apel unde Igiroșanu își exercita profesiunea de avocat și admite că din acest punct de vedere cumpărarea ar fi nulă, respinge totuși acțiunea pe motivul că recurentul nu o mai poate exercita, de oarece este stabilit că el însuși, care cunoștea perfect condițiunile în care contractase Igiroșanu, a cumpărat dela acesta drepturile cedate de obște asupra aceleiaș păduri și a primit dela acesta posesiunea pădurei; că, prin acest fapt, recurentul a confirmat vânzarea a eărei anulare o cerea și, în consecință, a renunțat la acțiunea în nulitate, mai ales că prin actul de cumpărătoare dela Igiroșanu, nu a făcut nici o rezervă în privința drepturilor ce autorul său doctorul C. Cristescu, cumpărase dela moșneni;

Considerând că nulitățile, a căror înscriere în lege a fost dictată dintr'o considerațiune superioară de ordin social și moral, nu mai pot face, potrivit art. 5 c. civ., obiectul unei tranzacțiuni între părți; că, deci, ele pot fi invocate chiar în cazul când expres s'ar fi renunțat la acțiunea în nulitate;

Considerând că, din acest punct de vedere privită chestiunea, soluțiunea procesului urmează a fi dictată de caracterul ce legiuitorul a imprimat nulității edictate prin art. 1309 c. civ.;

Considerând că motivul ce a determinat pe legiuitor să înscrie această nulitate a fost nu numai dorința de a proteja pe împlicinat contra abuzului de auloritate și ascendent moral ce magistrații și auxiliarii lor, avocații, ar putea exercita contra sa și în detrimentul intereselor sale, dar mai ales voința de a pune la adăpost justiția și pe consilierii

săi de tentațiuni desonorătoare și în tot cazul a-feri de suspiciune; că, legiuitorul a găsit că asemenea tranzacțiuni, permise și încheiate, ar putea arunca un vâl de suspectare și neîncredere asupra oficiului ce magistrații și avocații sunt chemați să îndeplinească ca împărțitori și apărători ai dreptăței, fapt ce ar constitui un pericol social;

Considerând că, așa fiind, nulitatea prevăzută de suscitatul articol este bazată, în esența sa, pe un motiv de ordine publică;

Că, deci, în asemenea condițiuni, în speță, nu putea fi vorba de ratificare și deci de vr-o renunțare la acțiunea în nulitate din partea recurentului, iar Curtea de apel hotărând altfel a violat art. 1309 c. civ., și în consecință motivul fiind fondat urmează a fi admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 18 Aprilie 1914

Președinta d-lui V. Antinescu, consilier

I. Tanoviceanu cu Societatea cooperativă «Mercur»

ACȚIUNI. — SUBSCRIPTIUNE. — REPARTIȚIUNE. — ACȚIUNE ÎN ANULARE. — EXECUTARE VOLUNTARĂ — CONFIRMARE TACITĂ.

Pentru ca să existe o confirmare tacită în privința unui act susceptibil de a fi anulat, trebuie ca faptele care presupun intenția de a renunța să fie atât de concludente încât să nu fie cu putință de a exista incertitudine asupra acestei achiesări.

Astfel, executarea voluntară din partea unui subscritor a votului adunării generale care a validat modul de repartitiune a acțiunilor subscrise, face vădită intențiunea sa de a renunța a mai contesta această reparație și e fără calitate a se mai prevala de acest drept.

No. 27 — Respinsă opozițiunea și apelul lui I. Tanoviceanu contra sentinții cu No. 1767 din 1913 a tribunalului Ilfov secția I comercială în proces cu societatea cooperativă «Mercur».

S'au ascultat: d-nii avocați M. Pașcanu și M. Antonescu, în susținerea apelului; d-l avocat B. Cernea în combateri.

Curtea,

Asupra opoziției lui I. Tanoviceanu, făcută prin petiția înregistrată la No. 1791 din 1914, în contra deciziunii cu No. 11 din 1914, a acestei Curți, prin care i s'a respins apelul ce a făcut contra sentinței cu No. 1767 din 1913, a tribunalului Ilfov, secția I comercială :

Având în vedere că reclamantul I. Tanoviceanu, cere prin acțiunea sa la prima instanță și în apel, ca Ștefan Hagi-Teodorachi, în calitate de președinte al societății „Mercur“, să fie obligat a-i mai atribui 15 acțiuni, ce i s'ar fi cuvenit, dacă repartitia acțiunilor subscrise între subscriitori s'ar fi făcut proporțional subscrierilor, iar în caz contrariu să fie obligat a-i plăti 10.000 lei daune, plus cheltueli de judecată, acțiune care a fost respinsă prin sentința No. 1767 din 1913, a tribunalului Ilfov, secțiunea I comercială ;

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanță, actele prezentate cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată : că, societatea cooperativă „Mercur“, înființată în anul 1899, luând o mare desvoltare comercială, adunarea generală în ședința dela 26 Ianuarie 1911, a autorizat consiliul de administrație să sporească capitalul cu suma de 200.000 lei, prin emisiunea a 8.000 acțiuni, cu cursul de emisiune de 50 lei fiecare acțiune, arătându-se prin prospect condițiunile de subscripțiune ; că, în executarea acestei decizii, s'au subscris 8941 acțiuni, capitalul cu prisosință acoperit și urma a fi redus ; că, consiliul de administrație hotărăște, în ședința dela 15 Noembrie 1912, față de diferitele propuneri făcute de unii membrii, a se face repartitia acțiunilor, între altele și prin tragere la sorți între membrii acționari ai societății ; că, posterior, la 16 Noembrie 1912, consiliul de administrație procedând la tragerea la sorți, constată prin procesul său verbal din acea zi, că sorțul a favorizat pe d-l I. Tanoviceanu cu 60 acțiuni pe care le primește ; că, la 2 Iunie 1913, cu ocazia adunării generale a acționarilor societății, reclamantul I. Tanoviceanu ia parte la ședință, asistă când generalul Petrovici critică repartitia acțiunilor, fără a zice vr'un cuvânt, lăsând ca adunarea generală a acționarilor să hotărască că bine și legală a fost repartitia făcută, prin urmare bine i s'a atribuit cele 60 acțiuni ; că, la 22

Iunie 1913, reclamantul I. Tanoviceanu se prezintă la societate, cere și primește dividendele la cele 60 acțiuni noi ce i s'au atribuit, cum și la cele vechi ;

Având în vedere că reclamantul I. Tanoviceanu, în sprijinirea acțiunii sale susține că, prin actul de subscripție, intervenind un contract sinalagmatic din parte-i, de a plăti valoarea acțiunilor subscrise, iar societatea „Mercur“ a avea obligația de a-i atribui numărul acțiunilor subscrise ; că, prin prospect nefiind prevăzut nici un mod de reducerea subscripțiunilor, aceasta nu se putea face decât conform art. 1511 c. civ., proporțional sumelor subscrise și întrucât societatea „Mercur“ a procedat prin tragere la sorți arbitrar, acțiunea sa se găsește fundată ;

Având în vedere că societatea „Mercur“ se opune la această cerere și susține, între altele, că reclamantul I. Tanoviceanu este decăzut din dreptul de a mai contesta modul de reducere a subscripțiunei, întrucât a executat și confirmat repartitia acțiunilor ce s'a făcut, prin participarea sa la adunarea generală din 20 Iunie 1913, prin primirea acțiunilor și acceptarea dividendelor acțiunilor noi și vechi ale societății ;

Având în vedere că, în principiu, există achiesare, confirmare, când o persoană renunță la dreptul de a ataca un act susceptibil de a fi anulat ;

Având în vedere că confirmarea poate să fie expresă, rezultând dintr'o declarație formală a voinții părții, care o confirmă, și tacită când rezultă din faptele care presupun intenția de a renunța, bine înțeles, așa de concludente în cât să nu fie cu putință de a fi incertitudine asupra acestei achiesări ;

Având în vedere că din dosar se constată, de altfel necontestat de părți, că reclamantul I. Tanoviceanu a asistat la adunarea generală a societății „Mercur“ din 20 Iunie 1913, tocmai când urma discuția asupra regularității reducerii subscripțiunilor, fără a ridica vre'o obiecțiune sau a protesta în această privință, că a primit acțiunile emise prin acest mod vițiat, că în ziua de 20 Iunie 1913, s'a prezentat la sediul societății și a primit dividendul, atât la vechile cât și noile acțiuni, fără nici o rezervă, cu alte cuvinte o executare voluntară din parte-i a votului adunării generale a acționarilor din 3 Iunie 1913, care a validat acest mod de repartitiune ;

Având în vedere că, dacă așa stau faptele, aceste acte ale reclamantului I. Tanoviceanu — neputându-se da o altă explicație, — fac vădită intențiunea sa de renunța a mai contesta modul cum s'a făcut de societatea „Mercur” această repartitie și acum este fără calitate a se mai prevala de acest drept;

Având în vedere că reclamantul I. Tanoviceanu obiectează că, având o dublă calitate de societar și subscriitor, executarea din parte-i a acestor acte nu poate implica o renunțare a sa ca subscriitor, ea însă este nefondată, întrucât primirea acțiunilor și a dividendelor acțiunilor noi și vechi i s'au atribuit în ambele calități și executarea, prin primirea acestora fără nici o rezervă, în asemenea calități, implică intenția și face convingerea Curții de a fi renunțat la orice contestație în această dublă calitate;

Având în vedere că din momentul ce această acțiune, din această privință, este nefondată, devine fără interes a se mai discuta celalalte motive invocate de societatea „Mercur”.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

Semnați : V. Antinescu, I. Coandă, P. Hagiopol.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ROMANAȚI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 16 Aprilie 1914

Președința d-lui V. V. Suditu, judecător

Pavel D. Dicu cu Leanca N. Preda

ACȚIUNI TEMERARE. — INFRAȚIUNE. — AMENDĂ. — APEL — ART. 93 L. JUD. OCOALE.

ACȚIUNI TEMERARE. — INFRAȚIUNE. — CARACTER DE DELICT SAU CONTRAVENTIUNE.

ACȚIUNI TEMERARE — INFRAȚIUNE — ELEMENTE. — ART. 93 L. JUD. DE OCOALE.

1° Infrațiunea prevăzută de art. 93 l. jud. de ocoale, la care dă loc acțiunile temerare, fiind regulamentată într'un mod special și distinctă de hotărârea principală pe care judecătorul o dă asupra fondului procesului, urmează că este admisibil apelul făcut numai asupra pedepsei care, după citatul articol, se pronunță ca un accesoriu.

2° Ceeace determină caracterul unei infracțiuni ca delict sau contravențiune fiind pedeapsa, rezultă că infrațiunea prevăzută de art. 93 l.

jud. de ocoale, care se pedepsește cu o amendă până la 200 lei, este delic. Prin urmare hotărârea primei instanțe poate fi adusă în apel, întrucât dreptul de apel există pentru toate delictetele date în competența judeului de ocol.

3° Elementul principal al infracțiunei prevăzute de art. 93 l. jud. de ocoale, este intențiunea. Prin urmare, atunci când se constată că reclamantul a fost de bună credință și nu a avut gândul de a introduce o acțiune temerară, nu este locul la aplicarea citatului articol.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Pavel D. Dicu din comuna Leu, contra cărței de judecată No. 77 din 1912, a judeului rural ocolul Leu, prin care i s'a respins acțiunea în daune ce o pornise contra femeii Leanca Nicolae Preda I. Zamfir din Leu, și a fost coadamat la 100 lei amendă cu aplicația art. 93 legea judecătorilor de ocoale;

Considerând că apelantul declară în instanță că n'a înțeles să apeleze hotărârea judecătorului decât în privința condamnării la amendă, nu și în privința pretențiunii civile ce o are contra pârâtei Leanca Nicolae Preda I. Zamfir;

Considerând că, în principiu, orice vătămare a ordinei sociale sau a bunelor moravuri dă naștere la o turburare, pe care, când legea o pedepsește, se chiamă, infrațiune; că, deci, de câte ori legea dictează o pedeapsă, trebuie să-i corespundă o turburare a societății;

Considerând că, dacă legea judecătorilor de ocoale, prin art. 93, pedepsește pe cel ce introduce o acțiune vădit nedreaptă, a înțeles să stabilească norma, că nu e permis nimănui să se prezinte justiției decât cu cereri drepte și cu bună credință;

Considerând că, dacă prin citatul articol pedeapsa se pronunță ca un accesoriu, aceasta este din cauză că elementele infracțiunei se găsesc în însăși judecata pe care magistratul o face; că, deci, este o infrațiune reglementată într'un mod special și distinctă de hotărârea principală, pe care judecătorul o dă asupra fondului procesului judecat, motiv pentru care tribunalul găsește că e admisibil apelul de față, făcut

numai asupra pedepsei pronunțată în zisa carte de judecată;

Considerând că, aceea ce determină caracterul unei infracțiuni ca delict sau contravenție, e pedeapsa, și întru cât art. 93 din legea judecătorilor de ocoale prevede amendă până la 200 lei, ea este delict; că art. 51 din legea judecătorilor de ocol, prevăzând că judecătorul de ocol judecă în ultima instanță numai contravențiunile de simplă poliție, rezultă că în privința delictului de față, există dreptul de apel, întru cât, deși nu e prevăzut în mod expres, totuși aceasta reiese atât din spiritul legii judecătorilor de ocoale, care înțelege că la toate delictele date în competența judeului de ocol, să se dea dreptul de apel, cât și din faptul că, în general, există două grade de jurisdicție ordinară și numai în cazuri expres arătate de lege există numai unul;

Considerând că, atunci când citatul art. 93 dictează o pedeapsă pentru cererile vădit nedrepte, a înțeles să pedepsească numai pe aceia cari, cu bună știință introduc cereri vădit nedrepte, iar nu și pe aceia cari se prezintă cu cereri despre cari ei sunt convinși că au dreptate, căci e foarte natural și explicabil să se întâmple, ca ceea ce unuia i se pare că e de o perfectă legalitate și dreptate, să fie pentru judecător o mare ilegalitate și nedreptate; că, deci, elementul principal în această infracțiune îl joacă intențiunea;

Considerând că, din cartea de judecată apelată, se vede că un cal al apelantului a fost omorât prin înfundare de un bou al femeii Leanca Nicolae Preda Ion Zamfir văduva; faptul dă naștere la un proces în daune; judecătorul găsește că femeia n'are nici o răspundere, căci vinovat ar fi un altul care a amestecat boii cu cai pe drum și instinctul animalelor de specii diferite de a se lovi;

Că, din aceste fapte, tribunalul și face convigerea că apelantul a fost de bună credință, atunci când a reclamat, fără să fi avut gândul de a introduce o hotărâre temerară;

Că, astfel fiind, apelantul urmează a fi achitat.

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

Semnați: V. V. Suditu, Ion P. Dumitrescu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

JUSTIȚIA DE PACE DIN PARIS

(20-e arrondissement)

Audiența dela 21 Ianuarie 1913

OSPĂTĂTORI. — HANGII. — RESPONSABILITATE. — ODAE MOBILATĂ ÎNCHIRIATĂ PE MAI MULT TIMP. — NEAPLICAREA ART. 1952, 1953 C. FR. (1623, 1624 C. CIV. ROM.).

Responsabilitatea specială, statornicită de art. 1952, 1953 c. civ., (1623, 1624 c. civ. rom.), în privința ospățătorilor și hangiiilor, nu folosește decât călătorilor, care șed un timp scurt într'un han sau otel, iar nu acelor care au închiriat pe un timp îndelungat o odăe mobilată într'un otel.

Astfel, acel care șade de mai mulți ani într'un otel nu poate fi considerat ca un călător și, prin urmare, obiectele ce i-au fost furate nu intră în categoria lucrurilor aduse în otel cu titlu de depozit necesar; puțin importă dacă otelierul a avut o dublă cheie a odăei închiriate, în asemenea caz, responsabilitatea hangiiului sau otelierului ne putând să rezulte decât dintr'o neglijență sau dintr'o lipsă de privighere.

(Din D. P. 1313. *Bull. des sommaires*, partea II, p. 8).

Observațiune. — Doctrina și jurisprudența sunt unanime pentru a decide că ospățătorii și hangii nu sunt responsabili în baza art. 1623, 1624, decât atunci când își închiriază odăile lor pe un timp scurt și trecător, iar nu pe un timp îndelungat după cum era în speța judecată prin sentința de mai sus. Vezi în acest sens, tribunalul Lyon, Siry, 1904. 2. 305, *ad notam*; Sirey, 1908. *Bulletin des sommaires*, partea II, p. I; Pand. fr., v⁰ Auberge — aubergiste, 16 urm.; Répert. Sirrey — Carpentier, v⁰ Aubergiste ou logeur, 203 urm., precum și alte autorități citate de d-l profesor D. Alexandresco în Comentarile sale de drept c.vil, tom. X, p. 53, nota 3, etc.

S. R.